

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/259/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813201983
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8813201983.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcu: BRE BANK SPOLKA AKCYJNA, so sídlom Senatorska 18, Warsawa, 00-950, Poľská republika, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky BRE BANK SA, pobočka zahraničnej banky mBank v SR, Einsteinova 24, Bratislava, IČO: 36 819 638, zast. Bartošík Šváby s. r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 35 929 049, proti žalovanej: B. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, L. nad B., o zaplatenie 3.002,67 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C/109/2013-85 zo dňa 01.07.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacom výroku o náhrade trov konania.

Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.684,01 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 16,5% ročne zo sumy 2.173,51 eura od 29.03.2011 do 04.10.2011 a zákonným úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2.683,01 eura od 29.03.2011 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania pozostávajúce z pomernej časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 146,80 eura a trovy právneho zastúpenia vo výške 243,80 eura právnenému zástupcovi žalobcu a to tak, že určil, že žalovaná môže tieto plnenia vykonať v splátkach po 45,- eur, pričom každá z uvedených splátok bude splatná vždy do konca kalendárneho mesiaca, po nadobudnutí účinnosti tohto rozsudku.

Vyslovil, že omeškanie s plnením č o i len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, §§ 48 ods. 2; 52 ods. 1, 2; 53 ods. 1; 54 ods. 1; 457 Občianskeho zákonníka, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, §§ 2 písm. a); 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania ma za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej, ktorá sa ho zaviazala vrátiť za stanovených podmienok.

Keďže žalovaná si túto svoju povinnosť neplnila, žalobca zosplatnil celý úver a vyzval ju na zaplatenie predmetnej sumy.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa a je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V ďalšom sa súd prvého stupňa zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu, v súvislosti s čím vyhodnotil, že žalobca si v žalobe uplatnil nárok na zaplatenie sumy 3.002,67 eura, do ktorej zahrnul aj sumy za telefonické upomienky v počte 5 x po 1,66 eura, poplatky za odoslanie listových upomienok v počte 6 x po 16,60 eura a jedna v sume 4,98 eura, ako aj 30 % ročný úrok z omeškania v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky (bod 9.6 zmluvy). Tento nárok žalobcu považoval súd prvého stupňa za rozporný s dobrými mravmi.

Rovnako považoval sumu za upomienky za neprimeranú dôvodiac, že ak by mala predstavovať náklady spojené so zaslaním upomienky, ktoré aj v prípade jej písomného vyhotovenia a s tým spojených výdavkov na poštovné, ide o náklady neadekvátne predmetnému úkonu. S najväčšou pravdepodobnosťou bola upomienka zaslaná, resp. vykonaná niektorým z ďalších spôsobov tak ako boli uvedené v predmetnom paragrafe, pričom náklady spojené s takýmto spôsobom by boli ešte nižšie. Predmetné dojednanie je takým, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda neplatné.

Žalobcovi priznal iba jednu telefonickú upomienku a jednu upomienku označenú ako posledná výzva predžalobná v sume 16,60 eura, ktorú znížil na 10,- eur.

Ďalšiu sumu, ktorú si žalobca zaúčtoval za upomienky, či už telefonické ako aj listové, žalobcovi nepriznal.

Vo vzťahu k zvyšným poplatkom konštatoval, že nemajú adekvátne vyjadrenie v službách, ktoré jej poskytli a zbytočne navyšujú náklady, pričom náklady na vymáhanie nemôžu dosahovať sumu, ktorú si žalobca v súhrne uplatnil.

Preto priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 2.684,01 eura.

Prvostupňový súd ďalej konštatoval, že medzi účastníkmi bol dohodnutý zmluvný úrok vo výške 16,50 %, ktorého výšku súd považoval v súlade so zákonom a porovnateľnú s priemernou výškou úrokových mier poskytovaných bankami v rozhodnom období. Podľa internetovej stránky Národnej banky SR úroková sadzba úverov od 1 do 5 rokov v mesiaci december 2008, kedy bol žalovanej úver poskytnutý, bola 15,49 %.

Zmluvný úrok vo výške 16,50 % ročne priznal žalobcovi iba zo sumy predstavujúcej rozdiel reálnej istiny, ktorá bola žalovanej poskytnutá, teda sumy 3.319,39 eura a sumy, ktorú žalovaná uhradila, t. j. sumu 1.145,88 eura, čo predstavuje sumu 2.173,51 eura od 29.03.2011 do zaplatenia.

Preto priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 2.684,01 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 16,5 % ročne zo sumy 2.173,51 eura od 29.03.2011 do 04.10.2011 a zákonným úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.683,01 eura od 29.03.2011 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Priznaný sumu umožnil žalovanej zaplatiť v splátkach po 45,- eur mesačne vzhľadom k jej nepriaznivej finančnej situácii.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Konštatoval, že vychádzal z pomeru úspechu účastníkov v konaní.

Žalobca v konaní uplatňoval 3.002,67 eura a bol úspešný do výšky 2.684,01 eura, čo predstavuje úspech žalobcu 89,38 % a jeho neúspech 10,62%.

Z tohto dôvodu podľa zásady pomeru úspechu účastníkov priznal náhradu trov konania žalobcovi, ktorý mal vo veci väčší úspech, a to vo výške 78,76 % (po odpočítaní úspechu žalovanej) zo sumy, na ktorú by mal žalobca nárok pri plnom úspechu.

Pri plnom úspechu by žalobcovi patrila náhrada trov konania pozostávajúca zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 186,50 eura a 78,76 % z tejto sumy predstavuje 146,88 eura a z trov právneho zastúpenia vo výške 309,55 eura a 78,76 % z tejto sumy predstavuje 243,80 eura (prevzatie veci, príprava zastúpenia a podanie návrhu á 121,17 eura, 2x režijný paušál á 7,81 eura + 20% DPH, t. j. suma 51,59 eura), na náhradu ktorých zaviazal žalovanú.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca.

V odvolaní uviedol, že napadnuté rozhodnutie je zjavne arbitrárne, v rozpore so slovenským právom a celkom zásadným spôsobom ovplyvňuje schopnosť a možnosť bánk poskytovať úvery spotrebiteľom. Zmluva o úvere je záväzkový vzťah, ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov bude vždy spravovať Obchodným zákonníkom, tzv. absolútny obchod. Spotrebiteľské vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi sice spadajú pod ochranu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka aj v prípade, ak ide o tzv. absolútne obchodné právne vzťahy, akým je napríklad aj vzťah založený zmluvou o úvere, avšak samotná skutočnosť, že tzv. absolútny obchodný vzťah je založený medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakladá automaticky pôsobnosť Občianskeho zákonníka v celom rozsahu, ale zakladá iba aplikáciu ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Ak ide o tzv. absolútny obchodný vzťah posúdený zároveň ako spotrebiteľská zmluva, použijú sa na tento vzťah ustanovenia Obchodného zákonníka, najmä ust. § 497 a nasl. a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl.), prípadne ustanovenia osobitných predpisov. Iný výklad by bol v priamom rozpore s ust. § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje vzťah Obchodného zákonníka ako lex specialis voči Občianskemu zákonníku ako lex generalis, z ktorého vyplýva prednosť osobitných ustanovení Obchodného zákonníka pred všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Tento vzťah nerušia ani ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Obchodný zákonník v znení zákona č. 429/2008 Z. z. výslovne potvrdzuje, že môže existovať právny stav, kedy sa spotrebiteľská zmluva riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 266 ods. 5). Neexistuje žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré by stanovilo, akým spôsobom má byť splatný úver s úrokom v prípade odstúpenia od úverovej zmluvy. V zmysle ustanovenia § 13 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny. Podľa záveru prvostupňového súdu však v prípade, kedy spotrebiteľ kvalifikovane poruší povinnosť voči veriteľovi do tej miery, že veriteľovi vznikne právo od zmluvy odstúpiť, spotrebiteľ už nie je povinný vrátiť veriteľovi istinu aj s úrokmi až do dňa splatenia istiny. Právny následok porušenia zmluvy je pre spotrebiteľa priaznivejší ako následok v prípade, kedy spotrebiteľ neporuší žiadne povinnosti. Takýto výklad je absurdný. Imanentným pojmovým znakom zmluvy o úvere je úročenie poskytnutej sumy istiny a táto odlišnosť od zmluvy o pôžičke sa musí odzrkadliť aj v účinkoch odstúpenia od oboch zmlúv. Ak by vzhľadom na nezákonnú ingerenciu súdu už dlžník nebol povinný zaplatiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov tak, ako to predpokladá zákon, išlo by o iný zmluvný typ. Pokiaľ ide o požiadavku eurokonformného výkladu, je vylúčené, aby išlo o výklad contra legem, alebo aby ním došlo k porušeniu všeobecných zásad vnútroštátneho práva. Výklad ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, ktorý popiera uplatnenie Obchodného zákonníka na vzťahy vyplývajúce z uzavretia zmluvy o úvere je v rozpore so slovenským právnym poriadkom. Aplikáciu Obchodného zákonníka nevylučuje ani právna úprava zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z. z. a ani v predchádzajúcom zákone č. 258/2001 Z. z. Právny záver prvostupňového súdu je nesprávny aj z pohľadu zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Možnosť odstúpenia od zmluvy jasne definuje ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Pri odstúpení od zmluvy veriteľom pre nesplácanie úveru dlžníkom má veriteľ aj naďalej nárok na úroky z úveru, aj sankčné úroky z omeškania. Aplikácia ustanovení § 451 ods. 1, 2 a 457 Občianskeho zákonníka nie je prípustná. Plnenie úrokov z úveru a úrokov z omeškania v danom prípade nevylučuje žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka. Odstúpenie od zmluvy predstavuje právo veriteľa a nie je žiadnou formou sankcie. Súd prvého stupňa nesprávne posúdil výšku istiny žalovanej sumy pokiaľ

ide o výšku zodpovedajúcu podľa odôvodnenia rozsudku 30 % ročnému úroku z omeškania v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky. Súd nevysvetlil, ako dospel k tomu, že nepriznaná suma predstavuje 30 % úrok z omeškania a ako dospel k jej výpočtu. Rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný.

Vo vzťahu k poplatkom za upomienky žalobca uviedol, že akceptuje rozhodnutie pokiaľ ide o nepriznanie náhrady poplatkov za upomienky v plnej výške. Pokiaľ však ide o nepriznanú sumu, súd túto časť žalovanej istiny nepriznal aj napriek tomu, že žalobca vysvetlil a poukázal na mechanizmus poskytovanie úveru ako kontokorentného úveru. Súd jej nepriznanie odôvodnil iba tým, že 30 % úrok z omeškania v prípade neuhradenia splátky považuje za rozporný s dobrými mravmi. Žalobca žiadal v žalobe zmluvný úrok vo výške 16,50 % a nie si je vedomý, ako súd prvého stupňa dospel k tomu, že nepriznaná suma tvorí 30 % úrok.

Súd prvého stupňa nesprávne posúdil aj výšku náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia, keďže súd zohľadnil percento úspešnosti žalobcu v konaní.

Rozsudok neobsahuje žiadne vysvetlenie a úvahy, prečo považoval za príslušné výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka a na ustanovenia Obchodného zákonníka neprihliadal napriek poukazom žalobcu. V súvislosti s inštitútom odstúpenia citoval súd iba všeobecné ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka a výška nepriznanej istiny nie je odôvodnená tak, aby bolo možné vyvodiť vzťah medzi skutkovým zistením a právnym posúdením.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok v ním napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca tiež žiadal, aby odvolací súd pripustil vo veci dovolanie, lebo ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich mu z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p. vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 17.06.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania nebol výrok rozsudku v jeho vyhovujúcej časti (I. výrok) a výrok týkajúci sa následkov omeškania s plnením splátok (II. výrok), preto sa rozsudok stal v tejto časti právoplatným (§ 206 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu proti výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v prevyšujúcej časti (III. výrok), odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel ku skutkovým zisteniam odôvodňujúcim jeho rozhodnutie a vec správne právne posúdil. Z týchto skutkových zistení a posúdení vychádzal aj odvolací súd.

K odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd na doplnenie konštatuje:

Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa /ďalej len neprijateľná podmienka/ (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme (§ 2 písm. a/ zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov).

Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch).

Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 3 ods. 3 zákona NR SR č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy).

K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvého stupňa nesprávne postupoval, pokiaľ odstúpenie od zmluvy posudzoval podľa Občianskeho zákonníka a nie podľa Obchodného zákonníka, keďže ide o tzv. absolútny obchod, odvolací súd konštatuje, že ide o odvoláciu námietku nedôvodnú.

Účastníci konania uzavreli dňa 12.12.2008 spotrebiteľskú zmluvu, čo nebolo medzi účastníkmi konania sporné.

Nemali by byť ani pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a žalovaná pri uzatváraní a plnení zmluvy nejednala v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, alebo v rámci samostatného výkonu povolania.

Niet pochybností tiež o tom, že žalobca je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti.

Niet dôvodu, aby na predmetnú vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovanou je síce absolútnym obchodom a je pravdou, že na predmetný úver dopadajú ustanovenia Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou a ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, teda ide o typický občianskoprávny vzťah.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské

právo (napr. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo/20/09). Základ právnej úpravy ochrany spotrebiteľa predstavujú ustanovenia § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka.

Postavenie spotrebiteľa nie je prípustné zhoršiť oproti právnej úprave v Občianskom zákonníku. V rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa v tomto prípade použije občianskoprávna úprava.

Zo spisu vyplýva, že v danom prípade žalobca odstúpil od zmluvy. Túto skutočnosť nespochybnil žiadny z účastníkov konania.

Preto je potrebné posúdiť odstúpenie od zmluvy a jeho následky podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. V opačnom prípade, t. j. v prípade aplikácie právnej úpravy vyplývajúcej z Obchodného zákonníka, by došlo k zhoršeniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľky.

Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa v súvislosti s inštitútom odstúpenia citoval iba všeobecné ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka, odvolací súd konštatuje nedôvodnosť tejto odvolacej námietky.

Pre právne posúdenie inštitútu odstúpenia od zmluvy v danom prípade (a aj všeobecne) jednoznačne postačuje právna úprava vyplývajúca z ustanovení § 48 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Súdom prvého stupňa správne aplikované ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka upravuje následky odstúpenia od zmluvy tak, že zmluva sa zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc), a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezodhodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka, na ktoré súd prvého stupňa poukázal.

Žalobca sám zvolil formu ukončenia zmluvného vzťahu, a to inštitútom odstúpenia od zmluvy, aj keď mu právny poriadok poskytuje ďalšie inštitúty súkromného práva, ktoré nerušia zmluvu od začiatku, ale zachovávajú jej platnosť.

Žalobca iné možnosti nevyužil, preto musí znášať následky takejto svojej voľby. Tým že od zmluvy odstúpil, nastal režim bezodhodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V zmysle ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka je povinnosťou účastníkov vrátiť si všetko, čo podľa zmluvy dostali. Žalobca si preto môže uplatniť nárok len na skutočne poskytnuté plnenie, avšak nie už na dohodnuté úroky, prípadne ďalšie plnenia spojené s poskytnutím predmetného úveru. Na tejto okolnosti nemení nič ani skutočnosť, že ide o tzv. absolútny obchod, a to z dôvodu, že v predmetnej veci je potrebné aplikovať ochranu spotrebiteľa vyplývajúcu najmä z § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré zabraňujú zhoršeniu postavenia spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch, ako aj vzdaniu sa práv, ktoré poskytuje spotrebiteľovi Občiansky zákonník.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu spojil s režimom bezodhodného obohatenia podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, pričom je nepochybné, že ide o výklad priaznivejší pre spotrebiteľa (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

K odvolacej námietke ohľadom nepreskúmateľnosti rozsudku v časti týkajúcej sa výšky istiny žalovanej sumy a nevysvetlenia, ako súd prvého stupňa dospel k tomu, že nepriznaná suma predstavuje 30 % úrok z omeškania a ako dospel súd prvého stupňa k jej výpočtu, odvolací súd konštatuje:

Pri závere o tom, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy nastal medzi účastníkmi zmluvy režim bezodhodného obohatenia a účastníkom zmluvy vznikla povinnosť vrátiť si navzájom už vykonané plnenia, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozsudkom v jeho vyhovujúcej časti priznal viac, než na čo mal žalobca nárok.

Zo zmluvy o úvere vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 100.000,- Sk, t. j. 3.319,39 eura.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaná doposiaľ uhradila žalobcovi sumu 1.145,88 eura.

V dôsledku odstúpenia od zmluvy má teda žalobca nárok len na vrátenie sumy 3.319,39 eura - 1.145,88 eura, t. j. na vrátenie sumy 2.173,51 eura s prípadným úrokom z omeškania.

Súd prvého stupňa priznal rozsudkom žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 2.684,01 eura, teda priznal nepochybne viac, ako mal žalobcovi priznať. Preto aj prípadná absencia odôvodnenia, akým spôsobom súd prvého stupňa dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcu čo do istiny, je za takejto situácie irelevantná. Opätovné preskúmanie rozhodnutia zo žalobcom namietaných dôvodov by nemalo vplyv na záver, že žalobu je potrebné v prevyšujúcej časti zamietnuť a to ešte vo vyššom rozsahu ako bola zamietnutá, keďže musí byť zachovaná zásada zákazu neformatio in peius - zákaz zmeny k horšiemu, a keďže odvolanie podal iba žalobca, odvolací súd už nemohol v odvolaní napadnúť v neprospech odvolateľa - žalobcu.

Takému rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj rozhodnutie vo výroku o trovách konania.

Súd prvého stupňa o trovách konania správne rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, a to vzhľadom na pomer úspechu žalobcu a žalovanej. Správne konštatoval, že žalobca má od žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 78,76 % (miera úspechu žalobcu), čo pri uplatnených trovách za zaplatený súdny poplatok vo výške 186,50 eura predstavuje sumu 146,88 eura a za trovy právneho zastúpenia vo výške 309,55 eura má žaloba nárok na zaplatenie trov právneho zastúpenia vo výške 243,80 eura.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

K návrhu žalobcu, aby odvolací súd v prípade potvrdenia napadnutého rozsudku pripustil vo veci dovolanie, odvolací súd konštatuje, že tomuto návrhu žalobcu nevyhovel z dôvodu, že otázka následkov odstúpenia od zmluvy nie je pochybná a je vyriešená rozsiahlou judikatúrou súdov SR.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.